

Dr. Suat ÇALIŞKAN

Av. Emre Cem ÇALIŞKAN

**İCRA-İFLAS SUÇLARI
ve
YARGILAMA USULÜ**



HER ŞEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BAŞLANGIÇTIR.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	3
Giriş	17

BİRİNCİ BÖLÜM

İCRA SUÇLARI VE İCRA SUÇLARINA ÖZGÜ GENEL KURALLAR

1. İCRA SUÇLARINA İLİŞKİN GENEL ESASLAR	21
1.2. İcra Suçları	21
1.3. İcra Suçlarının Amaçları	22
1.4. İcra Suçlarının Türleri ve Sınıflandırılması	23
1.5. İcra Suçları ve Borç İçin Hapis Yasağının Hukuki Çerçevesi	27
2. İCRA SUÇLARININ CEZAİ YAPTIRIMLARI	30
2.1. Disiplin Hapsinin Özellikleri	32
2.2. Tazyik Hapsi veya Hapisle Tazyik	36
2.2.1. Tazyik Hapsinin Özellikleri	38
2.2.2. Tazyik Hapsi Cezalarının İnfazına İlişkin Kurallar	39
2.2.3. Disiplin ve Tazyik Hapsinin Hukuki Niteliği	41
3. İCRA SUÇLARINDA YARGILAMA YÖNTEMİ	43
3.1. İcra Suçlarında Yargılama Özneleri	44
3.1.1. Borçlu	44
3.1.2. Alacaklı	45
3.2. İcra Suçlarında Görev	47
3.3. İcra Suçlarında Yetki	48
3.4. İcra Suçlarında Şikâyet	49
3.5. Şikâyet Yöntemi	50
3.6. Şikâyet Süresi	51
3.7. Şikâyetten Feragat	54
3.8. İcra Suçlarında Uzlaşturma	56
3.9. İcra Suçlarında Önödeme	60
3.10. İcra Suçlarında Yargılama Aşaması	62
3.11. Şikâyete Bağlı Olmayan İcra Suçları Açısından Soruşturma Aşaması	66
3.12. Şikâyete Bağlı Olan İcra Suçlarında Soruşturma Aşaması	69
3.13. Kovuşturma Aşaması	70
3.13.1. Duruşma Usulü	71

3.13.2. Birleştirme Yasağı.....	71
3.13.3. Cumhuriyet Savcısının Hazır Bulundurulmaması.....	72
3.13.4. Vekille Temsil.....	73
3.13.5. Sanığın Yokluğunda Duruşma	75
3.13.6. Takibi Şikâyete Bağlı Olmayan İcra Suçlarında Kovuşturma Süreci.....	76
3.13.7. İddianamenin Değerlendirilmesi	77
3.13.8. İcra Ceza Mahkemesinde Basit Yargılama Usulü (CMK m. 251).....	79
3.13.9. Duruşma	83
3.13.10. Takibi Şikâyete Bağlı Olan İcra Suçları ve Yargılama Süreci	84
3.13.11. İcra Mahkemelerinde Şikayete Bağlı Ceza Davalarında Yargılama Süreci ve İlkeler.....	86
3.14. İcra Ceza Mahkemelerinin Kararlarına Karşı Kanun Yolları.....	91
3.14.1. Disiplin ve Tazyik Hapsi Kararlarına Karşı İtiraz	92

İKİNCİ BÖLÜM
**2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNUNDAYA
DÜZENLENEN İCRA SUÇLARI**

A. CEZASI HAPİS VEYA HAPİS VE ADLİ PARA CEZASI OLAN İCRA SUÇLARI	95
1. ALACAKLIYI ZARARA SOKMA KASTIYLA MEVCUDU AZALTMA SUÇU (İİK M. 331)	95
1.1. Yasal Düzenleme	95
1.2. Korunan Hukuki Değer.....	97
1.3. Fail.....	97
1.4. Mağdur	99
1.5. Suçun Konusu.....	100
1.6. Fiil.....	100
1.7. Netice.....	103
1.8. Manevi Unsur	104
1.9. Teşebbüs	105
1.10. İştirak	105
1.11. İctima	106
1.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	108
1.12.1. Alacaklıının Şikâyet Hakkı	108
1.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	110

1.14. Uygulama	111
1.14.1. Alacaklıyı Zarara Uğratmak İçin Mevcudu Eksiltme Suçunun Oluşabilmesi İçin Haciz Yolu İle Takip Yapılması Zorunluluğu.....	111
1.14.2. Sanık Hakkında Aciz Belgesi Alınıp Alınmadığı İle Borcu Karşılamaya Yeterli Başka Malı Olup Olmadığı Konusunda Araştırma Yaptırılması Zorunluluğu	112
1.14.3. Şikâyetçinin Dilekçe veya Beyanında Gösterdiği Delillerle Bağlı Olduğu Kuralı	112
1.14.4. Haciz İşleminin Yapıldığı İşyerinin Sahipliği ve Alacaklıyı Zarara Uğratma Suçu (İİK m. 331).....	112
1.14.5. Sanığın Kendisiyle Ortak Olduğu Ticari Taksiyi, İcra Takibinden Önce Satıp Bu Satıştan Elde Ettiği Gelirle Bir Ev Satın Aldığı İddiası	113
1.14.6. Lehe Olan Kanunun Uygulanması ve Kıyaslama Süreci.....	114
1.14.7. Şikâyete Bağlı Suçlarda Usul Hataları ve İİK 331. Madde Kapsamındaki Şikâyet Süreci	115
1.14.8. İİK 331. Maddesi Kapsamında Şikâyet Usulü ve Karar Özeti (İddianame Gerekli Değil)	117
1.14.9. Alacaklıyı Zarara Uğratmak Kastıyla Mevcudu Eksiltmek Suçunda Şikâyet Süresi ve Uygulama Esasları.....	118
1.14.10. Alacaklı Banka Tarafından Rehinli Aracın Parçalarının Sökülmesi Nedeniyle Bankanın Zarara Uğradığı İddiasıyla Açılan Dava	119
1.14.11. İİK 89/2 Haciz İhbarının Usulsüz Tebliği İddiası	121
1.14.12. Haricen Tahsil Nedeniyle Haczin Kaldırılması ve Konusuz Kalan Şikâyet.....	122
1.14.13. Taşınmaz Satışına İlişkin Şikayet ve Zamanaşımı Nedeniyle Şikayet Hakkının Düşmesi	123
1.14.14. Sanığın Borçlu Şirkete Ait Mal ve İşletmeleri Alacaklıları Zarara Uğratmak Amacıyla Başka Bir Şirkete Devrettiği İddiası	123
1.14.15. Sanığın Haciz Öncesinde Aracın Haczedileceğini Bildiği Halde Aracın Bazı Aksamlarını Sökmesi	124
1.14.16. Şikâyet Hakkının Düşmesi ve Mazeret Bildirilmeksizin Katılımın Engellenmesi	125
1.14.17. Sanığın Şirketteki Payını Alacaklıyı Zarara Uğratmak Amacıyla Devrettiği İddiası (Şikayet Hakkının Düşmesi)	125

1.14.18. İcra Takibi ve Buna İlişkin Alacaklıyı Zarara Uğratma Suçlarıyla İlgili Davalara İcra Mahkemesinin Bakması Zorunluluğu	126
1.14.19. Sanıkların Rehinli Aracın Değerini Düşürmek Amacıyla Aracın Esaslı Parçalarını Sökmeleri	126
1.14.20. Sanığın Söz Konusu Aracı Teslim Etmediği ve Bu Aracın Ele Geçirilmediği Olay	127
1.14.21. Sanığın Aracın Değerini Düşürme Amacıyla Tasarrufta Bulunması.....	127
2. ACZİNE KENDİ FİİLİYLE SEBEBİYET VERME VEYA VAZİYETİNİN FENALIĞINI BİLEREK AĞIRLAŞTIRMA SUÇU (İİK M. 332).....	128
2.1. Yasal Düzenleme	129
2.2. Korunan Hukuki Değer.....	131
2.3. Fail.....	132
2.4. Mağdur	132
2.5. Konu	133
2.6. Fiil.....	133
2.7. Netice.....	135
2.8. Manevi Unsur	136
2.9. Teşebbüüs	138
2.10. İştirak	139
2.11. İctima	140
2.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	141
2.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	142
2.14. Uygulama	142
2.14.1. İİK m. 332 Kapsamında Eksik İnceleme ve Hatalı Hukuki Değerlendirme.....	142
2.14.2. Aczine Kendi Fiiliyle Sebebiyet Veren Veya Vaziyetinin Fenaliğini Bilerek Ağırlaştırın Borçlunun Cezası	143
2.14.3. Borçlu Sanığın Kredi Kartı Borcu ve Diğer Kredi Kartlarındaki Harcamalarla İlişkilendirilen Borçlarının Oluşumu	144
2.14.4. Borçlu Şirket Hakkında Devam Eden Ve Dosya İçinde Mevcut Olan Diğer İcra Takip Dosyalarının Getirtilip İncelenmesi Gerektiği Hakkında.....	144
2.14.5. Sanıkların Borçlarının Sebebiyetinin Kendi Fiillerinden Kaynaklanıp Kaynaklanmadığının Araştırılması	145

2.14.6. Sanıkların Sosyal Yaşantıları ve Gelirleriyle Orantılı Olarak Harcama Yapıp Yapmadıkları Konusunda Detaylı Bir Araştırma Yapılması Zorunluluğu	145
2.14.7. Ticareti Usulüne Aykırı Terk Etme Eylemi (İİK m. 332 yerine İİİ m. 337/a ile Hüküm Kurulması).....	146
2.14.8. Sanığın Hangi Eylemlerinin Aczine Sebebiyet Verdiği Hususunda Açık ve Somut Bir İddiada Bulunulmaması.....	146
2.14.9. Somut Bir İddiada Bulunulmaması	147
3. TİCARİ İŞLETME YÖNETİCİNİN İŞLETME BORÇLARINI ÖDEMEME SUÇU (İİK M. 333/A).....	147
3.1. Yasal Düzenleme	148
3.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	150
3.3. Fail	151
3.4. Mağdur	153
3.5. Suçun Konusu.....	154
3.6. Fiil.....	155
3.7. Netice.....	157
3.8. Manevi Unsur	159
3.9. Teşebbüs	160
3.10. İştirak	161
3.11. İctima	162
3.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	163
3.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	164
3.14. Uygulama	166
3.14.1. Borçlu Şirketin Defter ve Belgeleri İle Banka Hesapları Üzerinde Karşılaştırmalı Olarak Bilirkişi İncelemesi Yaptırılması	166
3.14.2. Şirketin İflas Ettiği Olay	166
3.14.3. Alacaklıları Zarara Uğratmak Kastıyla Ticari İşletmenin Borçlarını Kısmen veya Tamamen Ödememe (Şikayet Süresi).....	167
3.14.4. İİK'nun 333/a Maddesi Uyarınca Suçun Oluşması İçin Gerekli İncelemelerin Yapılmaması Nedeniyle Verilen Beraat Kararının Bozulması	167
3.14.5. Şikâyetçinin İddiası ve Delilleriyle Bağlı Olunması Gerekliliği ve Suçun Unsurlarının Oluşmadığına Dair Karar	168
3.14.6. İİK m. 333/a Uyarınca Ticari İşletme Yöneticisinin Borcu Ödememesi Suçunun Oluşması İçin Gereken Şartlar.....	168

3.14.7. Alacaklıları Zarara Uğratmak Kastiyla Ticari İşletmenin Borçlarını Kısmen veya Tamamen Ödememe Suçu.....	168
3.14.8. İİK 333/a Maddesindeki Suçun Oluşmaması Sebebiyle Beraat Kararının Verilmesi Gerekliliği.....	169
3.14.9. Dosya Kapsamı ve Suçun Unsurlarının Oluşması.....	169
3.14.10. Şikâyet Hakkının Düşmesi ve Beraat Kararı	170
4. ÜZERİNDE HAPİS HAKKI OLAN EŞYAYI KAÇIRMA VEYA GİZLEME İLE TAHLİYESİ GEREKEN TAŞINMAZI İŞGAL ETTİRME SUÇU (İİK M. 335)	170
4.1. Yasal Düzenleme.....	174
4.2. Suçla Korunan Hukuki Yararlar	177
4.3. Fail	178
4.4. Mağdur	179
4.5. Suçun Konusu.....	179
4.6. Fiil.....	180
4.7. Netice.....	182
4.8. Manevi Unsur	183
4.9. Teşebbüüs	184
4.10. İştirak.....	184
4.11. İçtima	185
4.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	187
4.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	188
5. TİCARETİ TERK HÜKÜMLERİNE UYMAMA SUÇU (İİK M. 337/A)	189
5.1. Yasal Düzenleme.....	191
5.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	193
5.3. Suçun Konusu.....	193
5.4. Fail	194
5.5. Mağdur	196
5.6. Fiil.....	197
5.7. Netice.....	198
5.8. Manevi Unsur	199
5.9. Teşebbüüs	200
5.10. İştirak.....	201
5.11. İçtima	202
5.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	203
5.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	204

5.14. Uygulama	204
5.14.1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının İtirazı ve Suçun Oluşmaması	204
5.14.2. Hüküm Bozulma Kararı ve İnceleme Eksiklikleri.....	205
5.14.3. Ticareti Terk Suçu ve Mal Beyani Yükümlülüğü: Sermaye Şirketleri ve Gerçek Kişi Tacirler Arasındaki Farklar.....	205
5.14.4. Ticareti Usulüne Aykırı Terk Etme Suçu ve Ticaret Şirketi Yetkililerinin Sorumluluğu.....	206
5.14.5. Şirketlerin Tüzel Kişilikleri Devam Ettiği Sürece Müdürlerinin Ticareti Terk Etmesinin Mümkün Olmaması	207
5.14.6. Sanığın Müdürlüğünü Yaptığı Şirketin Tüzel Kişiliğinin Devam Etmesi.....	208
5.14.7. İİK'nun 333/a Maddesi ve 337/a Maddesi Arasındaki Fark	209
5.14.8. Dava Zamanaşımının Gerçekleşmesi.....	210
5.14.9. İİK 44. Maddesi ve Gerçek Kişi Tacirler	211
5.14.10. Şikâyetçi Talebinin Dışına Çıkılması	212
6. GERÇEĞE AYKIRI BEYANDA BULUNMA SUÇU (İİK M. 338/1)	213
6.1. Yasal Düzenleme	215
6.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	216
6.3. Fail	218
6.4. Mağdur	219
6.5. Suçun Konusu.....	220
6.6. Fiil.....	221
6.7. Netice.....	225
6.8. Manevi Unsur	226
6.9. Teşebbüs	227
6.10. İştirak.....	228
6.11. İctima.....	229
6.12. Soruşturma ve Kovoşturma Usulü	230
6.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	231
6.14. Uygulama	233
6.14.1. Eksik Beyan.....	233
6.14.2. Vekilin Beyanda Bulunmasının Asilin Doğrudan Cezai Sorumluluğunu Gerektirmemesi.....	234
6.14.3. Vekilin Eylemleri Nedeniyle Asilin Cezai Sorumluluğu.....	235
6.14.4. Alacaklinin Üçüncü Şahsin Haciz İhbarnamesine Verdiği Cevabin Aksini İspat Etmesi	235

6.14.5. Haciz İhbarnamesine İtiraz ve Gerçege Aykırılık İddası.....	236
6.14.6. Zamanaşımı ve Tazminat İstemi Yönünden Verilen Mahkeme Kararının Hukuki Analizi	238
6.14.7. Vekilin Beyanlarının Asile Etkisi ve Eksik İnceleme.....	238
6.14.8. Haciz İhbarnamesine İtiraz ve Haksız Fiil Sorumluluğu.....	239
6.14.9. İcra Takibinin Kesinleşmiş Olması Şartı	240
6.14.10. İcra Takibinde Borç-Alacak İlişkisinin İncelenmesi ve Mahkûmiyet Kararı.....	240
7. İCRA DAİRESİNCE TESLİM EDİLEN TAŞINMAZ VEYA GEMİYE TEKRAR GİRME SUÇU (İİK M. 342).....	241
7.1. Yasal Düzenleme	242
7.2. Suçla korunan hukuki yarar	243
7.3. Suçun Konusu.....	244
7.4. Fail	244
7.5. Mağdur	245
7.6. Fiil.....	246
7.7. Netice.....	247
7.8. Manevi Unsur	248
7.9. Hukuka Aykırılık Unsuru	248
7.10. Kusurluluk	249
7.11. Teşebbüüs	250
7.12. İştirak.....	251
7.13. İçtima	251
7.14. Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu (TCK m. 116) ile Karşılaştırma.....	252
7.15. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz (TCK m. 154) ile Karşılaştırma.....	253
7.16. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	256
7.17. Yaptırım ve Zamanaşımı	257
7.18. Uygulama	257
7.18.1. Taşınmaza Tekrar Girme Suçunda Cezai Sorumluluk ve Unsurların İncelenmesi	257
7.18.2. Zamanaşımı Süresinin Dolması Nedeniyle Düşme Kararı.....	258
7.18.3. Görevsizlik Kararı Verilmesi Gereklilığı	259
7.18.4. Taşınmazın Alacaklıya Teslim Edilmesi Sonrasında Sanığın Tekrar Taşınmaza Girmesi.....	259
7.18.5. Türk Hukukunda Zorunlu Geçit Hakkı ve İcra-İflas Hukuku Kapsamında Cezai Sorumluluk	260

8. MENFAAT KARŞILIĞI ARTIRMADAN ÇEKİLME VEYA ARTIRMAYA KATILMAMA SUÇU (İİK M. 345/B)	261
8.1. Yasal Düzenleme	262
8.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	263
8.3. Suçun Konusu	263
8.4. Fail	264
8.5. Mağdur	265
8.6. Fiil	266
8.7. Netice	268
8.8. Manevi Unsur	269
8.9. Teşebbüüs	270
8.10. İştirak	271
8.11. İctima	272
8.12. İhaleye Fesat Karşılaşma Suçu ile Karşılaştırma	273
8.13. Soruşturma ve Kovoşturma Usulü	275
8.14. Yaptırım ve Zamanaşımı	276
8.15. Uygulama	277
8.15.1. Birden Fazla İhale ve Sanıkların Durumu	277
8.15.2. Şikâyete Bağlı Olmayan Suçlarda Usul Hatası ve Beraat Kararının Hukuka Aykırılığı	278
8.15.3. Zamanaşımı Sebebiyle Kamu Davalarının Düşmesi ve İcra İflas Kanunu'na Göre Suçların Değerlendirilmesi	278
8.15.4. İhaleden Çekilmeye Zorlama	279
B. CEZASI TAZYİK HAPSİ VEYA DİSİPLİN HAPSİ OLAN İCRA SUÇLAR	280
1. MAL BEYANINDA BULUNMAMA SUÇU (İİK M. 76)	280
1.1. Yasal Düzenleme	281
1.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	282
1.4. Fail	283
1.5. Mağdur	284
1.6. Fiil	285
1.7. Netice	286
1.8. Manevi Unsur	287
1.9. Teşebbüüs	288
1.10. İştirak	289
1.11. İctima	290
1.12. Soruşturma ve Kovoşturma Usulü	291
1.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	292

1.14. Uygulama	293
1.14.1. Ödeme Emrinin Borçlu Sanığa Usulüne Uygun Olarak Tebliğ Edilmemiş Olması	293
1.14.2. Mal Beyanında Bulunmama Eyleminin Suç Olmaktan Çıkması	294
1.14.3. Borçlu Sanık Hakkında Mal Beyanında Bulunmaması Sebebiyle Şikâyet Yapılmış Olması	294
1.14.4. Sermaye Şirketlerinin Mal Beyanında Bulunma Yükümlülüğünün Hukuki Sınırları ve Tasfiye Sürecinin Etkisi	295
2. ASGARI ÜCRETİN ÜZERİNDEKİ GELİRDEN BORCU ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜNE UYMAMA SUÇU (İİK M. 338/2)	296
2.1. Yasal Düzenleme	297
2.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	298
2.3. Suçun Konusu	299
2.4. Fail	299
2.5. Suçun Mağduru ve Mağduriyetin Tespiti	300
2.6. Fiil	301
2.7. Netice	302
2.8. Manevi Unsur	303
2.9. Teşebbüs	304
2.10. İştirak	305
2.11. İctima	307
2.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	308
2.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	309
2.14. Uygulama	310
2.14.1. Disiplin veya Tazyik Hapsi Olan Suçlardan Dolayı Verilen Kararlar İtiraz Yasa Yoluna Tabi Olması	310
3. MAL VE KAZANÇTAKİ ARTIŞI BİLDİRMEME SUÇU (İİK M. 339)	310
3.1. Yasal Düzenleme	312
3.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	313
3.3. Suçun Konusu	314
3.4. Fail	315
3.5. Mağdur	315
3.6. Fiil	315
3.7. Netice	316
3.8. Manevi Unsur	317

3.9. Hukuka Aykırılık Unsuru	318
3.10. Kusurluluk	318
3.11. Teşebbüüs	319
3.12. İştirak	320
3.13. İctima	320
3.14. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	321
3.15. Yaptırım ve Zamanasımı	321
3.16. Uygulama	322
3.16.1. İcradan Sonraki Mal Ve Kazançtaki Artışı Bildirmemek	322
4. BORÇ ÖDEME TAAHHÜDÜNÜ İHLAL SUÇU (İİK M. 340).....	322
4.1. Yasal Düzenleme	322
4.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	323
4.3. Suçun Konusu.....	324
4.4. Fiil.....	324
4.5. Netice.....	326
4.6. Manevi Unsur	326
4.7. Teşebbüüs	327
4.8. İştirak	327
4.9. İctima	328
4.10. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	328
4.11. Yaptırım ve Zamanasımı	329
4.12. Uygulama	330
4.12.1. Şikâyetin Taahhüdü İhlal Suçuna Yönelik Olması	330
4.12.2. Hükümdeki Sürenin Sanık Lehine Kazanılmış Hak Doğurması.....	330
4.12.3. İcra Kefilinin Taahhütte Bulunduğu Tarihte Henüz Borçlu Sıfatını Kazanmadığının Kabulü.....	331
5. İLAM HÜKÜMLERİNE UYMAMA SUÇU (İİK M. 343).....	331
5.1. Yasal Düzenleme	332
5.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	333
5.3. Suçun Konusu.....	334
5.4. Fail	335
5.5. Mağdur	336
5.6. Fiil.....	336
5.7. Netice.....	338
5.8. Manevi Unsur	340
5.9. Teşebbüüs	341

5.10. İştirak	342
5.11. İctima	342
5.12. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	343
5.13. Yaptırım ve Zamanaşımı	344
6. NAFAKA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ İHLAL (İİK M. 344)	344
6.1. Yasal düzenleme	345
6.2. Suçla Korunan Hukuki Yarar	346
6.3. Suçun Konusu	346
6.4. Fail	347
6.6. Fiil	347
6.7. Netice	351
6.8. Manevi Unsur	351
6.9. Hukuka Aykırılık Unsuru	352
6.10. Kusurluluk	355
6.11. Teşebbüs	356
6.12. İştirak	357
6.13. İctima	358
6.14. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	359
6.15. Yaptırım ve Zamanaşımı	360
KAYNAKÇA	363